

PRÁVNÍ ÚPRAVA HUDBY

JUDR. PAVEL LOUTOCKÝ, PH.D., BA (HONS)

PLÁN

- 1) autorské právo obecně
- 2) plagiát? Hudba? A tak..
- 3) Zkušenosti z „natáčení“

AUTORSKÉ PRÁVO OBECNĚ

O ČEM SE BAVÍME A PROČ?

- **Ochrana osobnostních práv autora**
- **Ochrana majetkových práv autora či uživatele**
- **Prosaditelnost a ochrana práv**

O ČEM SE BAVÍME A PROČ?

- **„*Copyright* (rozumějme autorské právo) *není o ochraně práv vůči hmotnému předmětu, jako je například pozemek nebo noha skopového. Autorské právo chrání produkty lidské mysli, myšlenky a výrazy, které mohou být jednoho dne nalezeny na stránkách knihy a další v písni nebo filmu.*“ (Goldstein)**

PRÁVNÍ ÚPRAVA

- **Zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon**
- **Nějaké další prameny?**

PRÁVNÍ ÚPRAVA

- **Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 2358 a násl. - licence)**
- **Bernská úmluva z roku 1886**
- **Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací uzavřená v Římě v roce 1961 (Římská úmluva)**
- **Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS)**

PRÁVNÍ ÚPRAVA

- **World Intellectual Property Organization Copyright Treaty**
- **Smlouva WIPO o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech**

PRÁVNÍ ÚPRAVA

- směrnice Rady 2006/115/ES – kodifikovaná verze **o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem**
- směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 **o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu**

PRÁVNÍ ÚPRAVA

- směrnice Rady 2006/116/ES – kodifikovaná verze **o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících**
- směrnice 2001/84/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 27. září 2001 **o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla, která upravuje odměnu z opětného prodeje originálu uměleckého díla (re-sale směrnice)**

PRÁVNÍ ÚPRAVA

- směrnice 2004/48/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 29. dubna 2004 o **dodržování práv duševního vlastnictví (směrnice o dodržování práv)**
- **Nařízení o zákazu zeměpisného blokování a jiných forem diskriminace?**
- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES**

DÍLO

- **Hudební dílo charakterizuje organizace zvuků (definovaných) v čase**
- **Samotné vymezení ale není tak podstatné**

DÍLO

- **§ 2 AutZ**
- (1) Předmětem práva autorského je dílo literární a **jiné dílo umělecké** a dílo vědecké, které je **jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora** a je vyjádřeno v jakékoli **objektivně vnímatelné podobě** včetně podoby elektronické, **trvale nebo dočasně**, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen "dílo").
- (hudba je tedy jiné dílo umělecké – to je dále explicitně zmíněno)

DÍLO – POJMOVÉ ZNAKY

- **Co je třeba splnit, aby bylo hudební dílo vnímáno jako dílo dle AutZ?**
  1. Tvůrčí činnost autora;
  2. Dílo, které je jedinečné, neopakovatelné a které je nové;
  3. Dílo lze objektivně vnímat našimi smysly jako výsledek, který lze zařadit do kategorie díla literárního, uměleckého či vědeckého;
  4. Vyjádřeno v objektivně vnímatelné podobě.

DÍLO – POJMOVÉ ZNAKY

- **K čemu potřebujeme pojmové znaky?**
- **Ochrana autorského díla má privilegovaný režim oproti jinému dílu**
- **Výsadní postavení autorského díla**
- **Výjimečnost díla je nutno posoudit -> důvod pro zavedení pojmových znaků**

1) TVŮRČÍ ČINNOST AUTORA

- **Kvantitativní kritérium**
- **Definice není obsažena v AutZ**
- **Dílo musí vycházet z autorovy mysli a být jím „kontrolováno“**
- **Nejedná se tedy jen o kopii, reprodukci**
- **tvůrčí činnost je spjata s osobou tvůrce a závisí na jeho osobních vlastnostech (talentu), zkušenostech, znalostech a dovednostech, bez nichž by dílo nemohlo v dané podobě vzniknout**

2) DÍLO, KTERÉ JE JEDINEČNÉ, NEOPAKOVATELNÉ A KTERÉ JE NOVÉ

- Kvalitativní kritérium
- originální vyjádření autora, „*v němž nalezneme prvek osobnosti, původnosti, novosti*“
- vynaložení jistých dovedností a práce autora nikoli v triviální formě (*skill & labour*)
- na původnost hudebního díla je nutno nazírat zejména v rámci celistvosti tohoto díla
- nové dílo vs. plagiát

3) DÍLO VNÍMATELNÉ SMYSLY

- Lze jej zařadit do kategorie autorského díla
- působení na umělecký cit jedince případně u vědeckých děl pak jeho obsahové působení
- „krasocit“
- Tento znak, ač poměrně obtížně uchopitelný, je velmi významný pro samotnou definici autorského díla.

4) VYJÁDŘENÍ V OBJEKTIVNĚ VNÍMATELNÉ PODOBĚ

- **Dílo ale nemusí být zachyceno na hmotném nosiči**
- **Nemusí být vnímatelné každým**
- **Může být „čitelné“ jen strojově (CD)**
- **Notový záznam**
- **Nezhmotněná myšlenka autora není chráněna**
- **Hudební dílo (skladba) je tak autorskoprávně chráněna například ve chvíli, kdy byla zahrána publiku. Pokud neexistuje notový záznam, neznamená to, že by dílo nebylo chráněno, jen se v takovém případě obtížnější prokazování.**

OSOBNOSTNÍ & MAJETKOVÁ PRÁVA

- **§ 11 AutZ (Osobnostní práva)**
- (1) Autor má právo rozhodnout o zveřejnění svého díla.
- (2) Autor má právo osobovat si autorství, včetně práva rozhodnout, zda a jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno při zveřejnění a dalším užití jeho díla, je-li uvedení autorství při takovém užití obvyklé.
- (3) Autor má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla, nestanoví-li tento zákon jinak. Je-li dílo užíváno jinou osobou, nesmí se tak dít způsobem snižujícím hodnotu díla. Autor má právo na dohled nad plněním této povinnosti jinou osobou (autorský dohled), nevyplývá-li z povahy díla nebo jeho užití jinak, anebo nelze-li po uživateli spravedlivě požadovat, aby autorovi výkon práva na autorský dohled umožnil.
- (4) Osobnostních práv se autor nemůže vzdát; tato práva jsou nepřevoditelná a smrtí autora zanikají. Ustanovení odstavce 5 tím není dotčeno.
- (5) Po smrti autora si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu, dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu a, je-li to obvyklé, musí být uveden autor díla, nejde-li o dílo anonymní. Ochrany se může domáhat kterákoli z osob autorovi blízkých, 1a) toto oprávnění mají, i když uplynula doba trvání majetkových práv autorských. Této ochrany se může vždy domáhat i právnická osoba sdružující autory nebo příslušný kolektivní správce podle tohoto zákona (§ 97).

OSOBNOSTNÍ & MAJETKOVÁ PRÁVA

- **§ 12 a násl. AutZ (Majetková práva)**
- **Právo dílo užít**
- **Rozmnožování**
- **Rozšiřování (prodej nosiče)**
- **Pronájem**
- **Půjčování**
- **Vystavování**
- **Sdělování díla veřejnosti (přehrávání živě, ze záznamu, internet)**

ORIGINÁL VS. KOPIE

- **Notový záznam vs. perforované děrné válečky**
- ***White – Smith Music Publishing Company v. Apollo Company (nebo obdobně Boosey v. Whight)***
- ***Kopie charakterizována jako něco, co tak silně připomíná originál, že si ji může běžný pozorovatel splést s původním dílem.***
- **Perforované válečky tak mohly být rozšiřovány bez souhlasu autora hudby (to se ale změnilo)**

ORIGINÁL VS. KOPIE - DŮSLEDKY

- 1909 v US nový zákon
- *„Jakmile je píseň poprvé zaznamenána se souhlasem autora, může kdokoli jiný nahrát vlastní verzi takové písně za předpokladu, že zaplatí předepsaný licenční poplatek ve výši 8 centů za každou kopii, kterou vytvoří, což vysvětluje, proč existuje tolik ztvárnění populárních písní jinými umělci, kterým se říká cover.“ (Goldstein)*

VÝJIMKY A OMEZENÍ

- § 29 a násl. autorského zákona
- *Zejména osobní potřeba (např. kopie zakoupeného CD)*
- *+ citace*

ZÁSAH DO AUTORSKÉHO DÍLA

■ § 40 AutZ

(1) Autor, do jehož práva bylo neoprávněně zasaženo nebo jehož právu hrozí neoprávněný zásah, může se domáhat zejména

a) určení svého autorství,

b) zákazu ohrožení svého práva,...

c) sdělení údajů o způsobu a rozsahu neoprávněného užití,...

d) odstranění následků zásahu do práva, zejména

1. stažením neoprávněně zhotovené rozmnoženiny ...

2. stažením z obchodování a zničením neoprávněně zhotovené rozmnoženiny...

4. zničením nebo odstraněním materiálů a nástrojů použitých výlučně nebo převážně k výrobě neoprávněně zhotovené rozmnoženiny...

e) poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu, zejména omluvou, zadostiučiněním v penězích...

f) zákazu poskytování služby, kterou využívají třetí osoby k porušování nebo ohrožování práva autora.

DĚKUJI ZA POZORNOST!

OTÁZKY?